

UN DIETARI SENTIMENTAL

Júlia Bacardit



MEDUSA

Un dietari sentimental

© Júlia Bacardit

© D'aquesta edició:

MEDUSA BOOKS, SL, febrer de 2023

Edició: David Gálvez Casellas

Disseny i maquetació: Oliver Vergés Pons

Correcció i revisió: Marc Cortès Minguet

www.editorialmedusa.com · info@editorialmedusa.com

Il·lustració del colofó: gravat «Cock Fight» d'Anne Goldthwaite, aparegut a *The Colophon, A Quarterly for Collector & Lovers of Books* (1935).

DL L 826-2022

ISBN 978-84-19202-09-3

Imprès a GoPrinters (la Seu d'Urgell)

Tots els drets reservats. Sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, queden prohibides les reproduccions totals o parcials d'aquesta obra a través de qualsevol procediment. Dirigiu-vos al CEDRO <www.cedro.org> si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra o per a qualsevol ús similar.

*A l'avia Mercè,
que no veurà mai aquest llibre*

6 D'OCTUBRE DEL 2018

—*Quieres que venga a tu casa, ¿no? No pensaba dormir con nadie esta noche. I love you but not this way, I'll never love you this way. It would never work. Yo... necesito papeles. Pero no puedo hacerte esto, no te lo mereces. ¿Crees que soy alguien con quien tener una relación?*

—*But tell me, who do you love?* —ho preguntava jo, com si tingués cap importància.

—*What is love? What is love? Who knows it? What is love?*

Això últim l'R m'ho va dir a crits, a la platja, amb els seus amics d'espectadors. Ell feia vint-i-cinc anys i l'estiu s'havia acabat. Anava borratxo, i jo també. Un compatriota seu es va oferir a acompanyar-me a casa. Li vaig agrair el gest, però m'hi vaig negar. Vaig arrossegar-me amb la bicicleta fins a casa per bramar sola tant com l'alcohol i el cansament m'ho permetessin.

El primer matí d'estiu que vam passar junts, l'R em va dir que l'Azerbaidjan és una república bananera regentada per un pallasso de nom Aliyev. Li vaig preguntar quin era el gran llibre de l'Azerbaidjan, el seu *Tirant* o el seu *Quijote*, i ell em va contestar que

probablement eren les memòries d'Aliev. Em parlava de futbol, del temps que va viure a Sud-àfrica com a estudiant d'hostaleria, i a Màlaga. De Màlaga va arribar aquí i aquí va esgotar el permís de residència. La nit de tardor mentre sentia els crits d'ell jo era l'única local entre estrangers i ja feia setmanes que no ens havíem vist. Ho hauria d'haver entès, però sempre ho entenem tot massa tard. A la festa de la platja hi havia els nois de l'equip de futbol *amateur* que dirigeix i alguns compatriotes de l'Azerbaidjan, tots amb feines i gairebé tots sense papers regulats. També hi havia algunes amigues russes de l'R i l'Ena, la millor amiga de l'R; l'R i l'Ena es van conèixer a Barcelona i comparteixen orígens i l'angoixa de ser il·legals en una ciutat que fa dos anys que és la seva. L'Ena té una àvia que li va fer de mare a Bakú i que ara està malalta. Com que no té papers no pot sortir i tornar a Espanya, però un amic gai local s'hi ha casat fa poc i quan obtingui cita al NIE podrà viatjar a veure l'àvia i tornar a Barcelona si vol.

Una matinada de juliol, l'R em va trucar per veure'ns i em va presentar com a *wife* a un amic que havia vingut de visita. Vaig mostrar-me incrèdula i l'R va fer veure que el meu estupor l'enfadava. Per primer cop el tacte del seu braç i la visió del seu tors enfundat en una samarreta estreta em van recórrer l'espina. *Wife*, primera descàrrega elèctrica. Els pèls del pit, els genitals i la mirada infantil i cansada de l'R em van encegar com el desig ens obceca i m'ha ofuscat altres vegades. Però l'R jugava a escacs a la cuina del pis que comparteix amb un compatriota i un indi mentre jo l'esperava despullada al llit. No

sabia dir-me per què preferia jugar a escacs en lloc de follar-me.

Un dels companys de pis de l'R és indi i viu al sofà. És un noi bastant més interessant i conversador que l'R. Un matí d'agost que havia dormit al costat de l'R, i de veritat que només dormíem, el seu company em va parlar de l'islam. No esperava que un indi fos musulmà, per la guerra amb el Pakistan. L'indi va disculpar-se pels atacs de l'agost del 2017 a Barcelona i a Cambrils. L'R estava tens o a mi m'ho semblava, potser perquè jo també n'estava. Volia tranquil·litzar-los —sobretot a l'R—, dir-los alguna frase intel·ligent i empàtica envers els musulmans del món —sobretot envers l'R. No vaig aconseguir dir res del que després he fantasiejat que podria haver dit, només vaig mus-sitar «no en teniu la culpa». L'R restava mut, amb la mirada fixa a la pantalla del seu omnipresent portàtil i el seu telèfon en vibració contínua pels missatges que li envien els homes que volen jugar a futbol després de la feina i volen saber si organitzarà partit. El futbol és la seva feina i la seva vida.

Una altra nit d'estiu l'R empassava pernil de gall d'indi i ruca amb un gest repetitiu i frenètic a la cuina del seu pis. Estava amorrat a la nevera mig desvestit i em peixava a mi, també, i no podia parar de parlar i de menjar i de péixer-me. No l'he vist nerviós ni abans ni cap altra vegada. Em va preguntar si tenia por de perdre llibertat al casar-me. Em va dir que el seu equip de futbol *amateur* «*es mi bebé y ahora no puedo irme*». Vaig pensar en quin nadó tindríem si en tinguéssim. Tindria els cabells arrissats i poc abundants i el crani en forma de pilota de

rugbi, que és la forma que he observat que tenen molts caps azerbaidjanesos. Em pregunto què deu fer que un grup de persones tingui la closca d'una forma o d'una altra, si hi ha cap teoria que no sigui una merda de pamflet racista que ho expliqui. Potser els azerbaidjanesos tenen el crani com la resta i tot són cabòries meves. De la cuina estant li vaig dir que tenia por que em fessin mal, que és l'únic que era veritat i l'únic que sabia. En lloc de reconèixer que tinc pànic de casar-me amb algú que m'agrada i que només es vol casar amb mi pels papers vaig engegar que «no crec en el matrimoni», que és una estupidesa: l'important del matrimoni no és creure-hi, sinó acabar fent-ho igualment.

La nit del seu aniversari l'R la va acabar cridant «Salam alekum» al vent en una explosió d'orgull a la defensiva. «*Soy musulmano, musulmano*», i ho deia ben begut, ell que per no fer ni tan sols s'està de menjar porc. «*Musulmano*», deia. Em va fer pensar en *ano* i em va semblar divertit. Mai fins llavors no m'havia dit que era musulmà. Ho sabia, esclar, com ell sabia que jo soc *cristiana*. Havíem parlat de com canvia la vida de les dones àzeris quan es casen, i de la islamofòbia. Només jo vaig parlar d'islamofòbia, el primer matí que vam passar junts, i després cap matí més. «*Tendría que ser mucho mejor, ¿no crees?*», va dir un vespre. Hauríem d'haver tingut més coses a dir-nos, i tot i així ell sempre m'instava a escriure-li quan arribés a casa, encara que fos a ple dia.

Hablas de los guiris que viven aquí, habláis mal del turismo, y seguro que tampoco nos queréis a nosotros...

Jo volia que ell hi fos i que l'estiu no s'acabés mai. Vaig dir-li que m'era igual, que fos musulmà, que aquestes coses no m'importaven. No ha servit de res que se me'n fotés. La nit d'octubre ja no em va demanar que li escrivís a l'arribar a casa, i en canvi va ser l'únic moment en què la meva vida corria perill, carregar Marina amunt i zig-zags entre sanglots damunt les rodes de la bici.

15 DE NOVEMBRE DEL 2018

Ara que fa fred l'R s'escola a la meva memòria i sento l'eco del «*necesito papeles, it'd never work, I'll never love you this way*». No sé quants dies va fingir tan malament com sabia ni quants dies seguits va valorar la idea de seguir-me la veta fins que m'hi casés i ell pogués respirar tranquil amb el beneplàcit legal de la meva firma. Un vespre em va passar un full per la cara i em va instar a signar com en un to sarcàstic. Va dir alguna cosa de la fi dels seus problemes i jo vaig sentir una cremor premonitòria i vaig mirar cap a una altra banda. No hi ha pitjor cega que qui no hi vol veure, i tot i així calaria foc a la llei d'estrangeria.

1 DE JULIOL DEL 2019

Al llibre canònic del Nou Periodisme, Thomas Wolfe sentència que el realisme en literatura és molt més que una època, més que un corrent decimonònic que pauta com escriure per arribar al lector general —perquè aquesta és, si fa no fa, la definició de *novel·la*. No. El realisme, diu Wolfe, és la descripció detallada del que expliquem, sigui dins la ment dels personatges o del narrador o sigui des de fora, en forma de narrador extern. El periodisme literari utilitza les tècniques que la novel·la didàctica primer i la novel·la realista després han utilitzat sempre.

Salim Barakat, si ens cenyim a aquesta definició de *realisme* com una manera de fer prosa més enllà i al marge del context històric, cultural i social del realisme, escriu com un realista. Ho és fins i tot davant d'un fet tan inversemblant com el que obre la trama d'*Els savis de la foscor*: un nounat que es fa adult poques hores després de néixer. L'estupefacció del mul·là i la seva dona, al Kurdistan turc, és realista, com ho és la descripció que Barakat fa de la casa del mul·là, dels homes que esperen i fumen mentre les dones traginen en l'espectacle cíclic del part i del naixement.

20 DE JULIOL DEL 2019

He anat per segona vegada al bar xinès de plaça Castella. Aquí a l'aire lliure s'intueix Barcelona però no s'acaba de veure, com posar la ciutat en pausa i no participar-hi. Tinc la panxa remoguda perquè m'he begut un got d'orxata d'ampolla de plàstic en un altre bar, abans de demanar aquesta cervesa. Maleixo les lletres, de vegades. Tot i que les lletres no en tenen cap culpa. Sentir-me sola de manera persistent no està escrit en cap llibre —de fet, si ho penso bé, sí que està escrit en molts llibres: l'individu exclòs de la societat és la definició escolar del romanticisme i de les etapes que venen més endavant, fins entrat el segle xx. Penses que tens una pila d'impressions per escriure i al final resulta que no en tens tantes, només tens la solitud.

Ahir vaig canviar de test una planta de la qual no recordo el nom —estic (estem) allunyada sense retorn de la naturalesa— perquè en sobreixien les arrels, a la intempèrie, oscil·lant temeràries sempre que xiula el vent. Fa molta flor, és generosa, és una flor rosa com de campana, rosa com un vestit de nena

rosa. Ha estat mesos amb les arrels enfora. Un migdia no hi era: al balcó damunt l'aparell de l'aire condicionat només hi havia el test, orfe. La planta era damunt les rajoles de terrissa del pis del veí de sota i del balcó estant semblava un ram caigut —era un ram caigut— sense esperances de reviure. El Dennis diu que les arrels encara sobresurten, que l'únic que he fet ha estat llançar-hi més terra al damunt. Cal soterrar les arrels, no omplir-les de terra i esperar. Això m'ha fet emprenyar una mica, però no he dit res perquè el Dennis és el company de pis que he tingut que més sap sobre plantes. També ha tret la filigrana de fusta que sostenia la planta, perquè arrels a la intempèrie a banda, les flors roses —luxurioses— de la planta encara feien l'efecte de ram caigut. Sense la filigrana, que ell ha reutilitzat ara perquè jo mateixa la vaig treure en un intent d'alliberar la planta de la cotilla prostètica, la branca mare s'ha estellat. Ara sostinc les branques florides amb un fil que en realitat no és cap fil, és el cinturó de seda d'un vestit que tinc per l'armari.

21 DE JULIOL DEL 2019

Es fa difícil dir què fa bona i què fa dolenta una novel·la, o què la fa extraordinària. Llegeixo, al meu balcó compartit, una novel·la de la Carla Gracia. És molt bona, en certa manera, perquè tot lliga i és intens i no sembla agafat pels pèls. Tot i així, el personatge beu massa *whiskies* i algunes metàfores estan massa buscades, de tan noves que volen ser són absurdes. Potser m'equivoco, però crec que és la mena d'error dels escriptors que es formen i que formen altres escriptors en escoles d'escriptura: pensar les coses massa. Houellebecq no fa trames tan sofisticades, per exemple, ni escriu frases gaire sorprenents en la forma. Diria que és massa mandrós per posar-se a fer el que ha fet la Carla: buscar coherència, història, personatge. Houellebecq, si més no l'últim que ha fet, escup les opinions d'un personatge sobre tots els temes que importen, l'amor, la vellesa, la solitud, el sexe, la procrastinació, l'espurna intel·lectual que acaba fosa en una apatia espessa, la mena d'indolència que empeny els protagonistes de *Submissió* i de *Serotonina* a no treballar, a mirar per la finestra i, com a molt, agafar el cotxe i fer una volta per França mentre el món s'acaba. Perquè per Houellebecq el

món s'acaba, a tota pastilla, per la carretera del que vam creure que era i que sempre seria la carretera del progrés.

Si els existencialistes reflectien la buidor o la falta de sentit que patim a Occident des del segle xx, a *Submissió* Houellebecq aposta per oferir-ne un altre, de sentit. Des d'una gran apatia, sí, perquè és l'existencialista —hedonista també— que veu que l'existencialisme occidental s'acaba. El protagonista no és que aposti per l'islam ni que vingui a parlar de l'islam reconqueridor amb la finalitat d'espantar tistes —d'espantar tothom. No. A través d'ell —és el mateix narrador que a *Submissió*, el seu *alter ego*—, Houellebecq apunta que el nou ordre moral ha de venir perquè el catolicisme és mort i la moral ha perdut les regnes, i les persones i les societats necessitem alguna pauta moral. La humanitat només se sosté amb un ordre moral —i social, polític, religiós, econòmic— establert i rígid, la solitud només es combat en parella —diu Houellebecq, i això que molts dels seus protagonistes també han fracassat en les vides de parella. Per això Houellebecq és de dretes i també per això s'exhibeix com a continuador de la història de la literatura i, per extensió, de la història del pensament i la vida humana occidental: amb el capitalisme no n'hi ha prou, i ell és massa cínic i massa de finals del segle xx per creure que cap utopia d'esquerres és capaç de revertir la falta de rumb que tenim ara.

Constatar la nàusea envers el món o retratar el dia a dia d'algú estranger a la seva pròpia casa servia d'al·legat llibertari, contrari a la lògica de les normes en societat i a com aquesta lògica es reproduïx

a gran escala fins a buidar de significat les rutines dels individus. L'existencialisme és crític amb el poder, no proposa però assenyala. Houellebecq representa bé la fi d'aquesta visió del món existencialista que en el fons és despreocupada, perquè parteix de la certesa que tot funcionarà en el seu no-sentit, que l'ordre continuarà i que podrem seguir fent-nos els desmenjats davant d'aquest sistema. A *Submissió* Houellebecq ja escriu sobre la urgència d'instaurar una proposta.

Costa escriure així, amb el Dennis que em mira. Sopa al balcó. Jo, per reivindicar-hi el meu espai, també hi soc. Vol que xerrem, intueixo. Tan fàcil que seria no parlar, aprendre a compartir l'espai amb un silenci de lloc sagrat, frescor de balcó sense conversa. Em passo el dia mantenint converses, o fingint encetar-les i mantenint-les els minuts justos de cortesia. A casa m'hi agradaria veure el meu home, de vegades ho penso. Vull compartir per amor, amiatat, luxúria. La conveniència i l'amiatat esbravada i puntual dels companys de pis diversos de vegades m'embafa. No m'agrada que duri sempre.